

C-45/22. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2022. január 20.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunal du travail francophone de Bruxelles (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. január 4.

Felperes:

HK

Alperes:

Service fédéral des Pensions (SFP)

1. A jogvita tárgya és az alapul szolgáló tények

- 1 HK a Belgiumban és Spanyolországban munkavállalóként végzett tevékenységére tekintettel öregségi nyugdíjban részesül.
- 2 Felesége, aki Belgiumban, Spanyolországban és Finnországban dolgozott munkavállalóként, 2016. november 29-én elhunyt.
- 3 HK ennél fogva túlélő hozzátartozói nyugdíjra jogosult. Az illetékes spanyol intézmény megállapította a túlélő hozzátartozói nyugdíját, anélkül, hogy alkalmazta volna a más nyugellátásokkal való halmozódás felső határát. Az illetékes belga és finn intézmény azonban alkalmaz ilyen felső határt.
- 4 2019. szeptember 18-i határozatával a Service fédéral des Pensions (szövetségi nyugdíjszolgálat, Belgium) megállapította HK belga túlélő hozzátartozói nyugdíját.
- 5 HK vitatja a számítást és különösen a halmozódás megakadályozását szolgáló uniós jogi szabályok alkalmazását.

2. Szóban forgó rendelkezések

A. *Az uniós jog*

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004 európai parlamenti és tanácsi rendelet

- 6 „A halmozódás megakadályozását szolgáló szabályok” című 53. cikk a következőket mondja ki:

„(1) Az ugyanazon személy által szerzett biztosítási és/vagy tartózkodási idő alapján kiszámított vagy nyújtott rokkantsági, öregségi vagy túlélő hozzátartozói ellátások halmozódását azonos típusú ellátások halmozódásának kell tekinteni.

(2) Azon ellátások halmozódását, amelyek az (1) bekezdés értelmében nem tekinthetők azonos típusúaknak, különböző típusú ellátások halmozódásának kell tekinteni.”

- 7 A „Különböző típusú ellátások halmozódása” című 55. cikk a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha a különböző típusú ellátások vagy egyéb jövedelmek felvétele az érintett tagállamok jogszabályai által a halmozódások megakadályozására előírt szabályok alkalmazását igényli:

a) két vagy több független ellátás esetében, az illetékes intézmények az ellátás vagy ellátások vagy egyéb jövedelem összegét, azok figyelembevételére szerint, elosztják az említett szabályok hatálya alá tartozó ellátások számával; [...]”

3. A felek álláspontja

- 8 A felek között nem vitatott, hogy a jelen esetben a szóban forgó ellátások különböző típusúak, és hogy két túlélő hozzátartozói nyugdíjra vonatkozik egy belső jogi, halmozódásra vonatkozó szabály, a belga túlélő hozzátartozói nyugdíjra és a finn túlélő hozzátartozói nyugdíjra.
- 9 A felek úgy vélik továbbá, hogy a halmozódásra vonatkozó belga szabályt a 883/2004 rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a) pontja árnyalja. A szabály alkalmazásának módja tekintetében azonban eltérő álláspontot képviselnek.

A. *A szövetségi nyugdíjszolgálat*

- 10 A szövetségi nyugdíjszolgálat úgy véli, hogy a 883/2004 rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő „azok figyelembevételére szerint” kifejezés az ellátásoknak csak arra a részére vonatkozik, amelyet a különböző típusú ellátások halmozódásának korlátozása céljából vesznek figyelembe, vagyis a

halmozódás felső határát meghaladó összegre. Álláspontja szerint a túlélő hozzátartozói nyugdíj csökkentéséhez figyelembe vett ellátások összegét (a jelen esetben 11 418,87 eurót, amely az öregségi nyugdíjnak a halmozódás felső határát meghaladó részét jelenti) kell elosztani a különböző típusú ellátások halmozódásának megakadályozását szolgáló szabályok hatálya alá tartozó túlélő hozzátartozói nyugdíjak számával (a jelen esetben a belga és a finn túlélő hozzátartozói nyugdíjakkal, mivel a spanyol túlélő hozzátartozói nyugdíj nem csökken). Ezt a 2-vel elosztott összeget (a belga túlélő hozzátartozói nyugdíj és a finn túlélő hozzátartozói nyugdíj felső határa) levonják a túlélő hozzátartozói nyugdíjból.

- 11 A szövetségi nyugdíjszolgálat számítása lényegében a következő:

Túlélő hozzátartozói nyugdíj: 7638,46 euró

Halmozódás felső határa: 16 458,42 euró (a teljes túlélő hozzátartozói nyugdíj 110 %-a)

A figyelembe veendő öregségi nyugdíj: 20 238,83 euró

A halmozódás felső határát meghaladó rész kiszámítása:

7638,46 euró (a túlélő hozzátartozói nyugdíj összege) + 20 238,83 euró (összes öregségi nyugdíj) – 16 458,42 euró (halmozódás felső határa) = 11 418,87 euró.

A csökkentett túlélő hozzátartozói nyugdíj kiszámítása:

7638,46 euró – 11 418,87 euró

2

(a többlet összege osztva a halmozódásra vonatkozó szabályok hatálya alá tartozó túlélő hozzátartozói nyugdíjak számával, jelen esetben a belga és a finn túlélő hozzátartozói nyugdíjakkal) = 1929,03 euró.

- 12 Az SFP egyébiránt megjegyzi, hogy a finn hatóságok pontosan ugyanígy jártak el a finn túlélő hozzátartozói nyugdíj kiszámításakor, amelyről 2017. november 10-én értesítették HK-t.

B. HK

- 13 HK úgy véli, hogy a 883/2004 rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a) pontja a nyugdíjjogosult azon jövedelmeire vonatkozik, amelyeket a halmozódás megakadályozására szolgáló nemzeti szabályok figyelembe vesznek, és hogy a többi nyugdíj összegét kell kettővel elosztani.
- 14 Számítása tehát ezzel kapcsolatban eltér a szövetségi nyugdíjszolgálat számításától:

A halmozódás felső határát meghaladó rész kiszámítása:

7638,46 euró (a túlélő hozzátartozói nyugdíj összege) + 20 238,83 euró

2

(az összes öregségi nyugdíj osztva a halmozódásra vonatkozó szabályok hatálya alá tartozó túlélő hozzátartozói nyugdíjak számával, a jelen esetben a belga és a finn túlélő hozzátartozói nyugdíjjal) – 16 458,42 euró (halmozódás felső határa)

= 1299,45 euró

A csökkentett hozzátartozói nyugdíj kiszámítása:

7638,46 euró – 1299,45 euró = 6399,01 euró

4. A munkaügyi bíróság értékelése

- 15 HK helyzete kétszeresen is külföldi jelleggel rendelkezik, mivel saját jogon belga és spanyol munkavállalói öregségi nyugdíjban részesül, felesége halála után pedig belga, spanyol és finn munkavállalói túlélő hozzátartozói nyugdíjban, mivel felesége különböző tagállamokban (Belgium, Spanyolország, Finnország) dolgozott és fizetett járulékot.
- 16 A belga jogszabály lehetővé teszi a túlélő hozzátartozói nyugdíj és az öregségi nyugdíj halmozódását, azon túlélő hozzátartozói nyugdíj összegének legfeljebb 110%-áig, amelyet a túlélő házastárs a teljes életpálya esetén kapott volna.
- 17 Az EUMSZ 48. cikk végrehajtása érdekében a 883/2004/EK rendelet összehangolja a tagállamok szociális biztonsági rendszereit, és különösen a tagállamok jogszabályaiban előírt, a halmozódás megakadályozását szolgáló rendelkezéseket szabályozza. Az említett rendelet az 1408/71 rendeletet váltotta fel. A Bíróság több ízben emlékeztetett arra, hogy „sem az 1408/71 rendelet, sem pedig a 883/2004 rendelet rendelkezései nem alakítanak ki közös szociális biztonsági rendszert, hanem kizárólag arra irányulnak, hogy biztosítsák a továbbra is fennmaradó különböző nemzeti rendszerek közötti koordinációt” (2013. február 21-i Salgado González ítélet, C-282/11, EU:C:2013:86; 2017. december 7-i Zaniewicz-Dybeck ítélet, C-189/16, EU:C:2017:946; 2021. október 21-i Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie ítélet, C-866/19, EU:C:2021:865, 25. pont).
- 18 A munkavállaló túlélő hozzátartozói nyugdíjának és a különböző (belga és külföldi) öregségi nyugdíjnak a halmozódását különböző típusú ellátások halmozódásának kell tekinteni. Két különböző személy szakmai pályafutása alapján kiszámított ellátásokat ugyanis nem lehet azonos típusú ellátásnak tekinteni. A jelen esetben HK belga túlélő hozzátartozói nyugdíját néhai felesége szakmai pályafutása alapján számították ki, míg a belga és spanyol öregségi

nyugdíját saját jogon, a saját szakmai tevékenysége alapján állapították meg. Itt tehát nincs szó azonos típusú ellátásokról.

- 19 Az előterjesztett számítások szerint HK kizárólag a 883/2004 rendelet 55. cikke (1) bekezdése a) pontjának alkalmazása révén jogosult túlélő hozzátartozói nyugdíjra. Valamely más olyan munkavállaló, aki a HK által kapott összeggel megegyező, azaz 20 238,83 euró összegű belga munkavállalói öregségi nyugdíjban részesül, nem kapott volna Belgiumban túlélő hozzátartozói nyugdíjat.
- 20 HK tehát előnyösebb helyzetben van az európai szabályozás alkalmazása miatt.
- 21 A 883/2004 rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt szabály nem szerepelt a korábbi, 1408/71 rendeletben. Pontosabban e rendelet 46c. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezett:

„Ha a különböző típusú ellátásokban vagy egyéb jövedelmekben való részesülés a 46. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában említett két vagy több ellátás csökkentésével, felfüggesztésével vagy visszavonásával jár, az érintett tagállamok jogszabályaiban előírt csökkentésre, felfüggesztésre vagy visszavonásra vonatkozó rendelkezések szigorú alkalmazása következtében esetleg ki nem fizetett összegeket el kell osztani a csökkentéssel, felfüggesztéssel vagy visszavonással érintett ellátások számával.”

- 22 Úgy tűnik tehát, hogy a 883/2004 rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a) pontja módosította az 1408/71 rendelet 46c. cikkének (1) bekezdésében kimondott szabályt. Egy szerző szerint tehát már nem a nem folyósított ellátás összegét kell elosztani, hanem a halmozódás megakadályozására szolgáló szabály alkalmazásához figyelembe vett ellátásokat vagy jövedelmeket.

Egy másik szerző szerint ellenben, amennyiben több önálló ellátást kell egyidejűleg csökkenteni ilyen szabályok alkalmazásával, akkor a csökkentés, felfüggesztés vagy visszavonás tárgyát képező összeget kell elosztani a csökkentés, felfüggesztés vagy visszavonás tárgyát képező ellátások számával.

- 23 A munkaügyi bíróság megállapítja, hogy a jelen esetben a 883/2004 rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt szabály értelmezési kérdést vet fel, és szükségesnek tartja az alábbi két kérdésnek előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjesztését.

5. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 24 A munkaügyi bíróság előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
 - Úgy kell-e értelmezni a 883/2004/EK rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt szabályt, amely szerint az illetékes intézmények az ellátás vagy ellátások vagy egyéb jövedelem összegét, azok figyelembevételére, az

elosztják az említett szabályok hatálya alá tartozó ellátások számával, hogy a halmozódás megakadályozására szolgáló szabály alkalmazásához figyelembe vett jövedelmeket el kell osztani a halmozódás megakadályozására szolgáló szabályok hatálya alá tartozó túlélő hozzátartozói nyugdíjak számával?

- A 883/2004/EK rendelet 55. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt szabályt, amely szerint az illetékes intézmények az ellátás vagy ellátások vagy egyéb jövedelem összegét, azok figyelembevételére szerint, elosztják az említett szabályok hatálya alá tartozó ellátások számával, ezzel szemben, úgy kell-e értelmezni, hogy nem a halmozódás megakadályozására szolgáló szabály alkalmazásához figyelembe vett jövedelmet mint olyat kell elosztani, hanem a jövedelemnek a - például a szóban forgó nemzeti szabály által előírt - halmozódás felső határát meghaladó részét kell elosztani a halmozódás megakadályozására szolgáló szabályok hatálya alá tartozó túlélő hozzátartozói nyugdíjak számával?